

0-16

Ancestor-worship at Phalaborwa.

Tsa Badimo

móya xa se selo seo se tsebyaxo kudu xe motso o sa phela. Komme móya o fetwa ka nama ka leina xe motso o sa phela. Ke xore xe motso a hwile xa o hwa xore móya le nama di tsoxane. Komme di damela koba felo xe tee moa setoto sa motso se epešwexo ntse. Ke xona xa xe tsebywe xe móya o tloxele mmele ka xe hwa xe motso. Komme xe motso a hwile o sa xolelel xe phela ka mabung byalo ka xe abela phela le motso ka ntli xe móbu. Ka xe móya o tšewa ka sebonexo sa motso ke xona motso o ba le móya o tee. Komme móya xa o xolelelwe xo swina le selo xe e se tšwela va sebonexo sa motso. Ke xore móya o fo ba motso yo sebelaxo mme bonva ka mahlo nama. Ka xe móya ele nama o tšen xo hloleng xa nama. Móya xa o

2.

tloxele mmele xe xe bobetšwe ka xe o xolelelwa koba mmele. Komme le xe motso a hwile xa xe tsebywe xo e moyo o tšwelo maeleng wa motso. Komme xoh ke xe bloka matl mmele. Móya o ka sebonwe le xe ele xo kwiwa ke motso yo phelaxo xe e se xo bonva ele motso ka moraxo xa lehu xomae a sebele byalo ka pale. Komme seo xe se a tšiši xo dirixa xa e se ka mabe a diphelele tšw mohu xo blo ba ba phelaxo. Komme se yo móya o direxa xaxoto dilong. Xe e ka bonva ke motso a se ele o xolelelwa koba hlóló yo lehu xo mmoni wa móya xoba mokwi wa lentšu le motso yo a hwilexo. Komme xe tšeo di direxa motšong ale dilong xe xona oifo yo lehu xe motso. Ke xore monlong móya o tlišitše fela ditšwelo tša xe di kwela xe tlaxo xe

3.

hlaxo hophelo bya ba totse xo mokwi. Móya o ka kua ke motlo ka ditšwelo koba se ele xe tšwila koba se tšwe.

Ser. 660

Xe motho a k lora e kw lentšu ? motho yo hwilexo mme lentšu la motho yo hwilexo mme lentšu le le bolela tab. xo motho ke xon tab yeo e swanetše xo dirwa. Xape móya o tla xo kwiwa ke bao eleng ba phelaxo xa mmoxo le molwetši. moyo wa motho xo o tsene phóófólóng eupya o ka emelwa ke phóófóló xore o kwane le bao ba phelaxo. Xomme fa e kaba ka xo fa móya phóófóló ye e tshela. Le óya e duba diphóófólóng le dihli reng koba matlapeng le dinokeng kamo móya o k bolelaxo xore batho o o tseba ka xona. Xomme taba ye xo tla laela móya xore o rat. xo ema kae xore bao b phelaxo ba kopene le on xona ke

4.

ba rat. xo bolelisa le won. móya o isa pele xo phela ka moraxo xa lehu. Móya o tsebya xe o sa dutši mole mohu a leng xona. Xape moyo bo k xae ele letlana. Loba sehlare koba phóófóló kamo o ka rat xo xore o be ka xona ka pelaelo y ona. O na le bophelo byo botse le maatla xo fitiša seleng. Motho yo a phelaxo o bolelisa le moyo ke tsela ya thapelo eseng kamo e ka ratang koba ka maatla. Móya o sa iphele ka dijó le dinó kamo o ka ratang xore batho ba o direle ka xona. O direlwa tšohle ke bao ba sa phelaxo. Is xa móya o tšela koba fela xo tšo le setopo o sena le matla a xo ba dišea lexe hloka khutšo byalo ka pele xe o sa duba ka ntle xa e. Le móya o laetše seo o se ratang mo sa se diraxe xona o tla dire kotši xo bao ba sa kwexo ditsele tši ona. Xe thato óya e tšela ya tšethwa ele ka bak la xo lebeli xa batho mme e tla dirwa byalo ka xe eka ke k boomo. móya o boma seleng motho yo mong, kudu kudu ka setloxo-ong xob setloxošana.

5.

Xe thato óya e tšela ya tšethwa ele ka bak la xo lebeli xa batho mme e tla dirwa byalo ka xe eka ke k boomo. móya o boma seleng motho yo mong, kudu kudu ka setloxo-ong xob setloxošana.

ter. 660

- Mo meóya e yako nt se ke móó elang mabitleng bahu xoba fa
 wahu yo nong le yo nong letšexo xona. Komme ke ka tlase
 xa lefase. Meóya e phela bophelo byo botse byo khutšó. Meóya
 ka moka e phela bokone kama móya wo mong le wo mong o sa
 bušexo ke wo mong ka xona. Komme xa xona thólo xoba leputšo
 ya tše dirilexoxo bophelong. Masea a manvanyane xa ene matla
 ašóng ya morako xa lehu la oae mo móyeng. Komme xa byalo
 le bana ba ka xóšho xa masea. Le meóya ya bana oae m fella
 xa ene matla. Meóya ya mešóboro xa ene matla xa se
 šoboro leo eseng e šetše le le saeng sa bonna. Le xore le
 sa metše xa xo ayala mme le tšibetwa. Xoba e le sešo xo
 bolle. Meóya ya basadi b o bahwilexo pelaxong e na le matla
 byalo ka meóya ya batho b baxolo ka oka. Moynana sexafa
 o buš byalo ka sexafa. Xore o sa metše xoba sexafa sa motho
 yo moxolo eseng ngwana. Xópé e na le ašó xo ritiša ka xo
 hrale a sešo xo hwetša ditšwenelo tše bonna. Batho ba
 hwilexo ntweng ba buša kudu ka xo b hwetše šókéng. Batho
 ba botolexoxo ke meetse xoba saolexo ba na le pelelo kudu
 ka xo ba hrale leho le lebe eseng ka xo bitšwa ke badimo ba
 bangwe ka xo xo olwa xore xa mot o a hwa o biditše ke bako
 ba pele xoba badimo. Le motho a filwa ka thar nelo o tla
 belala kudu kudu ka xo tliša ditsietsi xo b dilaexo. Meóya
 ya dikxoši e sa buš lefase ka moka byalo ka peleng. Meóya
 ya motho yo mong le yo mong ka ntle le ya dikxoši o buš
 lapeng la wona xoba melokong. Le motho a hrale bothopyo o
 tla boaxae ka bolwetše xore a xo olae ka mehla ke noloko
 wabo. Le xore o tla tsen ka bolwetši xo se tloxo xo xo
 nthšwe solo se byalo ka buai xomo xoba kxoxo xo enela móya

Ser. 660

wo xore o tsebye wo lapeng xoba molokong wo. Bahu ba rata kudu kudu dilo tse botse xo fitiše ba sa phelelang. Ke tohu ebe ele motho wa bothakxa o tla tsoma xore dilo tseo lsa

8. x xwe'tš' bothakxa dibolokwe karoka. Ke mohu obe ele morui o tla rata xore kxomo ya mmala wo botse kamo šabeng e seko ya šomišwa le xe ele xo bolawa e swenetše xo dulela ona ka xo sa felexo. Xomae xo e helle o tla nyakexa yo ngwe ka pela pela xobane xo se byalo batho ba tla kopotšwa ka bolwetše xobu lehu. Xomae lehu leo le sa dirwa xo nang le nang móya o ka ratexo xo bela kxomo ka ena. Xape mohu yo elang se ithati sa nahleng ya xo phela xa xaxwe xa n te xore leing le xaxwe le le balwe ke meloko ešoka. Ke xomae uka dire xore xo le le malwetše wo ba nang xore ba reaka leing lexaxwe

9. kamoka. Xomae mo xo raweng xo leina xo tla ba le tšeriyakalele ya dipudi le dikxoxo le dikxomo, xape le mabela. Ke xebyang se móya seo abeng o se rata kudu xomae se senyetše xo se se sengre xo se thiba xona badimo ba tla dira xore se dirwe la pela pela kaxo dira kotsi mo lapeng. Taba ye kaone ke xo fihle mohu le dilo tseo aneng a dirata kamoka by lo ka kxoši zepato x xe aile e fihlwa le nka le tloa leo ebeng ele noseamelo wa xaxwe lethsiyi ya lerale ya ooxoši ele ka sebopeko sa thola Xaele diruiyi di hlabywa ka taelo ya badimo Ditaelo ka oke tša badimo di hwetšwa ka tsela ya didupe. Xaxo taelo yoo e ka hwetšwaxo ka ntle le taelo ya didupe xe e se ya diluxo

10. tša dienywa tše dišwa. Badimo ba šetša ditab tše ditloxiwana tše bona. Xomae ba di širelatša kamo ba ka kxonexo la xona.

Ser. 360

Badimo ba dikxoši ba le mantla a teole ya pula xo fitiša kxoši tše sa tšaxo. Komme ba dira xo fa punó ye botse. Badimo ba batho fela ba šetša ditloholwan. ba tšona eseng ba batho kamoka. Ke ele badimo ba dikxoši bona ba e lela ditloholwana kamoka maloka le pula le puno ye botse. Badimo kamoka bana le mantla xo tima meloko punó ka xo šitiša malele xo e lela xe pula ena. Ka xo tšalo ke xore setloholwana seo xa se direle badimo ba sona jwale ke ele ngwaxo wa pula le

11.

mabele a mantši. Badimo ba tše boelwa ke ditona. Badimo ba itefeletša ke ba sa hlo phixwe ka xo tliš. malwetši le manu bathong. Kape le xona xo hloka punó le pula. Ke badimo ba befetšwe xo hwetša ka ditsietsi mo melokong. Ke xona didupe di tše hwetša ka ditšole xoba ke boupe xore ka badimo ba emi ka mato xo lwa le meloko woo. Badimo ba o - batšwa ke xo fiwa ditoba. Badimo ba rapelwa ka dibatš fela. Ke rapelwa mabitleng xoba fao xo hwetšweng dihlare xoba matlana. Ke emetšexo badimo ka selo ke by le ka kxomo xoba pudi le ke ele nku, kape kxoxo. Kape le byalwa bo okobatše badimo le nana. Badimo ba rapelwa ke yo mong yo mokolo

12.

tšelwaxo mabele, le direto tše badimo xape elexo setloholwana se sekolo. Kape e kaba monna xoba mosadi. Ke ele malwetše xo tše rapela monna xoba mosadi. Kaele badimo ba dikxoši xo nyekexa setloholwana sa kxedi ke xore ngwaxo wa mosadi kxaešadi y. kxoši. Thapelo ya malwetši le ditsietsi. Kaele badimo ba dikxoši moloka le ngwaxo. Komme thapelo tša malwetši di dirwa ka alapeng xoba mešeng. Thapelo ya kxaešadi malwetši e dirwa ke xo tšwa xa letšatši le xo tšobela xa lona. Ke xo rapelwaxo xona xona le dik tše e leng matlana xoba

Ger. 660

- 13. dikot le diolwan xoba dititikwana tšeo di enošexo maina a badimo ka mehute xoba monna le xe ele mosadi. Kompe felo felo xo dirwa ka mmu xoba moša xoba oblopa. Boitokišetša bya thapelo bo dirwa ka xo kxobakana kompe batho ba dikonetša badimo, mme ba swere seo se tlišitšwexo xoba phoko xoba toba. Kompe xo tla tšeo o tee xo dira thapelo ka xo bitša ka maina a badimo xape le xo kxo ela xore badimo kamoka ba seke ba timana xo tsinišana ka xa phoko yoo. Kompe a fetša ka xore rudo bitšwana meloko xa e e tsebe. Ke xore badimo kamoka e ka seke a ba al kanya ka xo bitša ka maina. Ke xona
- 14. bona ba tla tšebana xob ne ba dutse motse o tee ka fase. Kompe ke a dutši a rapela bontši bya batho ba bitša ka ntšu le tee le xore ntao! ntao! ke xore ba le thša xo šupa xore ba hlonphong a tee le mo r pedi. Xape yo mong o tla ba letšša letatata. Mosadi a letša kokxolokwane xore badimo ba thakxale xo kwa direto tše botse tša ditšoxolo. Thapelong ya moloko ke ya moloko wela. Kompe thapelong ya pula xona ke ya batho kamoka. Kompe mo thapelong ya moloko o tla batho ba moloko kamoka xa xoxo le bana. Xeele naho ke e tla wela. Kompe yona e tl. nthšwa ke mora edi xa a dutši a retelela.
- 15. Badimo ba r. elwa dilong kamoka tšeo motho a rateko xo di dira. Ke lesoxana le nyetši mosadi xoba monna mosadi yoo o swanetše xo bexwa badimo ba moloko kamoka xore ba motsebe. Kompe o byalo le xo ngwana o a bexwa ele xa badimo. Badimo ba senna lo ba sena di bana le mastla kamoka. Badimo ba se sadi le senna ba kabelaela xodimo xa monna le mosadi. Kothwe badimo xe bana le relaelo ba botšana vele xore ba kwane xodimo xa seo motho a sa se be xo pele ke bona. Ke mo thapelo e bitšaxo

- badimo kamoka ka ~~...~~ maina a bona xape e fetsaxo ka xore bona
 ba tsibišane xodimo xa mpho yeo ya morapedi. Maina kamoka a bana
 16. a e tšwa xo ba le molato xo badimo xe ngwana a reelwa leina
 leo so eseng la badimo. Komme le khuduxó e swanetšwe xo bexwa
 xo badimo xobane xe motho a khuduxa sa bexa badimo xa ba ka ye
 motsang woo ba se o tsebexo. Komme mohlang ba thšexo molato
 mong wa motse o tle nthša kxomo. Mahitla a badimo xe hlokomelwe.
 Komme se nyakexaxo ke dika ka xae xa motho eleng bona badimo.
 Ia xo realo ke xore badimo xa ba sale manitieng ba boile ka xae.
 Xaele mahitla xo hlokomelwa fela a dikxoši. Komme xe xo nyakere
 17. molebeladi wa mahitla. Lithokxola di swanetšwe xo lotwa ke
 moloke wo mong le wo mong kamo badimo ba molojo woo ba rateng
 ka xona. Komme lithokxola e kaba narumó, dilópé diphele le
 malepe xape le sešaro seo sebeng se ratwa ke mohu. Dinkxo tša
 xo neša pula di bolokwa ke kxoši xoba mokxomana yo a ka
 huetšwaxo xoba le tsebo ya xo beša pula. Xo hlokomela badimo
 xo na letaba le dikxomo. Badimo ba tsibiša batho thato ya
 bona. Kxoši ye mpho e šupywa ke xo tswalwa xa yona. Badimo
 ba šupa leina la motho xoba ke mang. Ba etela batloxlwane ba
 18. bona ka bolwetši. Komme xa ba thabelwe ka xe ka ketelo ya bona
 ba ka tliša kotsi ye leho xo batloxlolo ba bona. Xo e kxolwa
 xore nodimo yo mokolo o xona. Leina la xaxwe ke kxotswane.
 Xothe o phala ka tlase xa mabu komme xabe xo thwe o tšwele ka
 tlase xa ~~...~~ mmu komme xa xo tsepe motho mo a dulaxo xona.
 Kxotswane xa eun matla a xo feta a badimo. Komme o kxona fela
 xo dira dilo kamoka eupya xa are selo ka bophelo nye motho.
 Xape xa xo xopolelwe xore motho o dirilwe ke kxotswane eupya
 badimo ba dirile oatho.

Ser. 660

- Xomme kxotswane o dirile tšohle tšeo di senaxo moya le madi.
19. Xomme a buše tšohle kamoka ka xe a sa bonale ka mehla mo xo tšona. Aothwe kxotswane xa ana taba le pula xape xa tsebe xo neša pula. Xomme pula le kóméléló eli taolong ya dikxoši le badimo. Xomme xa a lemoxa ditaba tšu batho. Xomme xa ana taba le tšwaro va batho ka xe ba emedi ba batho ele badimo. Xomme Modimo xa sóle bobé xobane le xe motho a dira bobé Modimo a ka seke a mokxala ka nošši xomme o tla kxala ke badimo le batho bao ba phelaxo nae xe a bonwe ke bona. Badimo ba kxala motho ke xo tliša kotsi mothong yoo. Xomme ke xona batho ba tšaxo
20. xo lemoxa xore badimo ba sótsé motho yó. Modimo ye mengwe aseng ya batho ye e hwetšwaxo dihlareng meetseng diphororong didibeng ke dilo tšeo di bolelwaxo xore ke batho bakxale bao ba sa tseoyexo xore ke badimo ba moloko ofe xoba ofe. Xomme bona ba hwetšwa le xo kwiwa ka poifo ya latšwalo la motho. Xo thwe xe o ka bone modimo yo byalo o tla hwetšé nne le boyexo ze byalo ka sebatana se motho a sešo se bona oophelong bya xaxwe kamoka. Xomme motho o ka kwa lentšú xara xa lošoka nne a seke a bona mong a lona. Xape aothwe xe motho a bone seo a ka seke a phela xobane ke batho ba hwileko xkale. Xomme batho bao ba bitšwa ditlotlwane ditlotlwane ke batho bao ba bolilexo ke baloi nne xa ba a hwa ba tšerwe ba sa phela xola batho bare ba nwile. Ke xona batho bao ba dirwe xoba dibofswa tšú baloi. Ke motho a bone ena o swane, tše xo tsena ke bolwetse byoo a tšang xo šite le xo bolela. Byalo sedupe se tla bolela xore motho yoo o bone tauri xoba setlotlwane. Setlotlwane se seng hlaxo ke ya motho nne mmele ke wa noxa.
- 21.

Ser. 660

Xape mme e ka ba wa tan hloxo ya ba ya motno. Xomme me ye ke medimo ye e thsabywaxo ke batho xo bona xoba xo kwiwa mo xong le moxong. Motho o swanetse xo tlole dihlang tse kxolo xore a seke a bona medimo ye. Xomme xa xo dumelwe xore motho a bonane le medimo ye ke e se dingaka tseo di naxo le dihlang tsa xo swara medimo ye ke e thsaba. Xomme sadupe kob didupe di bolela xoba di rutwa bongaka ke medimo ye ka xare ka madiba o naxolo xoba dithaba. Mo baloing a ba direla tsohle byalo ka zo lema xoba xo rna di ruiwa tse ntsi ka xo tsona di tsewa ke medimo mo metseng me ba se bonwe ke motho le ka tsela yeo ba tseaxo ka yona xo se tsece motho.

Mafelslo a mo xo kxethwa xo etela tse dingaka tse kxolo ka xe xo boafwa ke batho xore ke motho a ku ye xona a ka bona tsa se swanelwaxo xo bonwa ke ena, xomme a hwa.

Malopó ke moye o mobe o o xe o swere motho o mo hlokiša xo kxepolo ya xaxo ye setho. Xomme motho se lešonó o lwala kudu kudu xomme a bolela tse sa se swanelaxo. Xomme bonó yxaxo ke ya xo bona batho ba xo hwa. Xape ba bang ba tsewae ke sexa ka baka le malopó. Xomme mantši motho o tla lora a o yela kopelo xomme mo kopelong a bitša maina a batho ba xo hwa kxale elang oloko xo ena. Xomme ke xona ba tla lemoxa xoba motho o lwala malopó ke xona.

xo tla nyekera ngaka ya malopó xo mo alufa.

24. Ngaka e tla alufa molwetši ka xo tseny. malopó xoba ka xo raka. Xomme xo arile dingaka tse xo a tsenya. Ngaka e tla ra molwetši dihlang tse malopó xore a je. Ke xona ka moraxo a thakxoe a bine, ke xona malopó a tsene motho yoó. Xomme batho ba naxo le moye ya malopó ba byalo ka didupe.

Ser. 660

Komme bare ba tsebe tše fihlilwexo pele xa bona. Xape ba tseba
la tše sa tšilexo direxa ka moraxo. Komme ba etelwa ke batho
xo botšiša dipotšišó tša temošó ba ithuta modiro wo o xo ba
bung eleng malópó kamoka a a tsebaxo bo dupe. A mang a kxona

25.

fela xo bina. mang a kxona xo bina lexo alafa. Malópó xo
atile a basadi. Komme meóya xa ene meetla dilong. Kona le
menyanya ya badimo elang ya xo lona di - enywa tša ngwaxa
mofiso. Xape kona le menyanya ya puno ya direl xo badimo.
Batho ba malópó xa banwe meetse noka elexo meetse a pula xe
ngwaxa o thoma. Ke xona ba swanetše xonwa ka thšidi koba
sehlire malópó. Ke mosadi a tšo'beleza ka dumelelwe xo nwa
meetse bo a sa kaxo ke mospedi ka xaxwe. Komme ke xona o
swanetše xo alafya ke e mong. Kaele lelópó la agane long la
ikalafa ka noši. Motho yo moloyalo xa thibelwe xo phala le bu

26.

bangsa le xo a sešo xo alafiwa. Mo motho a hwilexo xona xo
swanetše xo foka ke kxoši ke xore pula e ka seke ya na xe xo
sa tlotšša dihlaro tše kxoši tšeo di hlatswaxo šilafatšo ya
felo faó. Le felo no mosadi a belexetšexo xona xo swanetše xo
foka a kxoši xape le mo a nthšetšexo xona meetse xo a fokwa.
mo xong la mo xong kxautši le natse ya batho mo xo tšilexo
tladi kxoši o swanetše xo foka. Mo xo tšilexo tladi xa xo a
dumelelwa motho xo sepala xona kobane o tla tšia boxale bya
tladi ka muto a xaxwe xo bo iša kax xaxwe. Mo foka ke xo
ixx ilolla xore bobo ba fedile, koba boxale bya bobo bo tlaxile.

27.

Komme xo xo fokwa mo xo tšilexo tladi koba mo xo hwetšexo mo
le mo a bolokilwexo xona xo bolawa padi koba nku.

//

K34/33

Ser. 660

Ke xona xo tla xotšwa mollo o moswa elexo wa thsekra. Xe xo tsene thoto ya xo nyala morwedi a motho o swanetše xo bexa badimo xobome xe badimo ba sa bexwa xo ka direxa kotši xodimo xa dikxoma tše. Xomme xo ka hāsbixwa kxomo ye ngwe xo bexa badimo ka yona. Ditaba tše badimo ditsebywa kudu kudu mo dikomeng kamoka. Xomme dikoma kamoka di tsebywa xobo ke tša badimo ba kxoši elong dikxoši tše kxale. Ke xona ke motho a hloedile ko ma o swanetše xo bolawa roba a nthša kxarebe.

28. Xomme koma ke badimo ba dikxoši ka xe xo sa dumelwelewe motho yo mong xo dira koma.

Ke motho a hloedile koma ke xona badimo ba ke belaela ka xo tliša kotši ya lehu xo kxoši. Xape koma e šupa roba laola bophelo bya kxoši. Ke xore xe kxoši e dira kudu koma e ka sape ya phelo za lélélé. Le koma ya basadi e sale matleng a badimo ba kxoši.

END S. 660